

ข้อเสนอแนวคิด/วิธีการ เพื่อพัฒนางานหรือปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑. ชื่อผลงานเรื่อง

การพัฒนาหลักสูตรและเครื่องมือในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๒. ระยะเวลาที่ดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๐ – กันยายน ๒๕๖๒

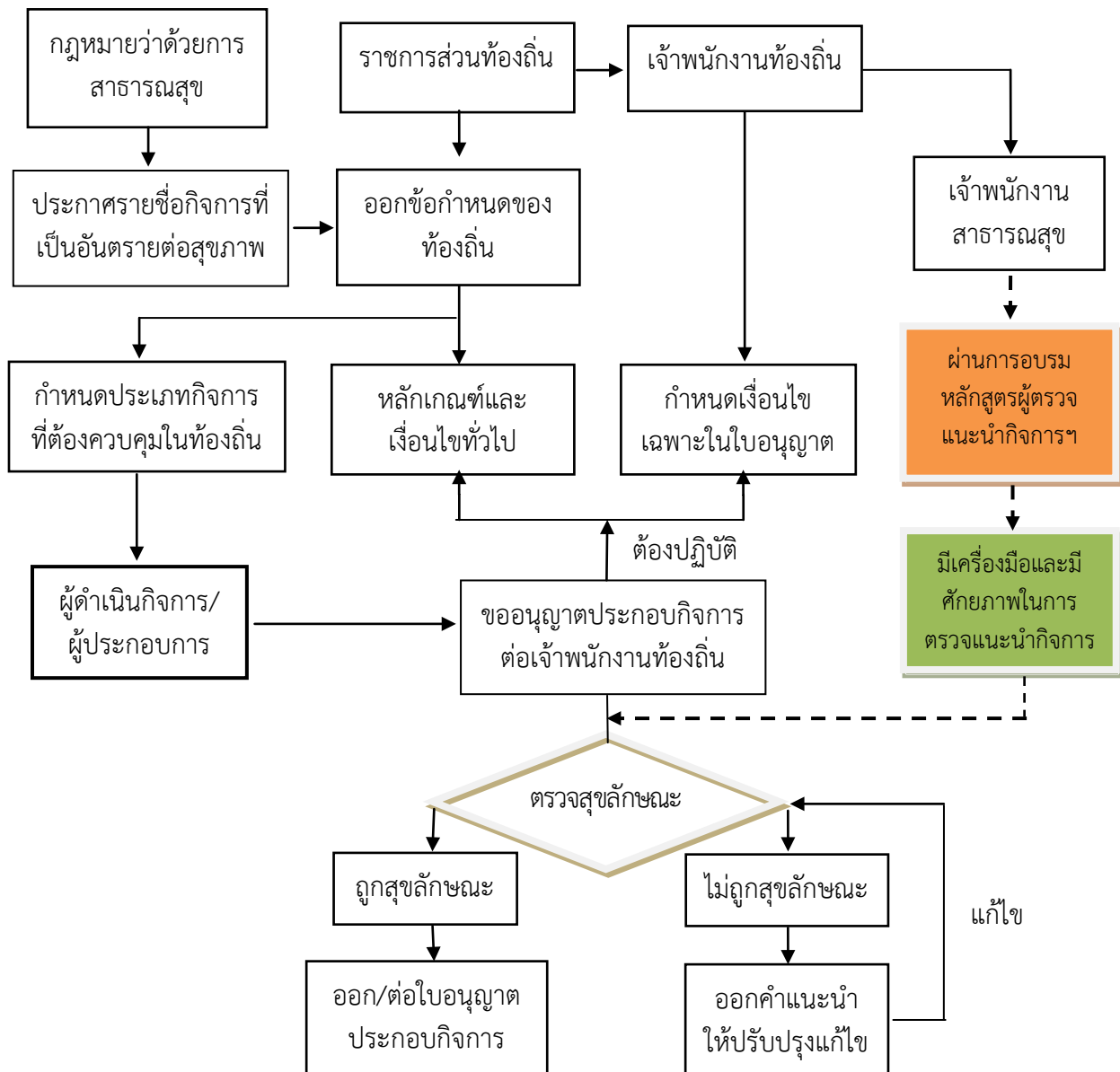
๓. สรุปเค้าโครงเรื่อง

๓.๑ หลักการและเหตุผล

กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ หมายถึง กิจการที่มีกระบวนการผลิตหรือกรรมวิธีที่ก่อให้เกิดมลพิษหรือสิ่งทำให้เกิดโรค ซึ่งก่อหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่อยู่ในบริเวณข้างเคียง ไม่ว่าจะเป็นมลพิษทางอากาศ ทางน้ำ ทางดิน ทางเสียง แสง ความร้อน ความสั่นสะเทือน รัังสี ฝุ่น ละออง เขม่า เถ้า ฯลฯ ปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งออกภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดประเภทกิจการที่เป็นอันตรายทั้งสิ้น ๑๔๑ ประเภทกิจการ (๑๓ กลุ่มกิจการ) ทั้งนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกข้อบัญญัติของท้องถิ่นเพื่อควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขทั่วไป รวมทั้งกำหนดเงื่อนไขเฉพาะเพิ่มเติมในใบอนุญาตได้ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของลักษณะของกิจการนั้นๆ เพื่อป้องกันอันตรายต่อสุขภาพของประชาชน

อำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบ ควบคุม กำกับ ดูแล และให้คำแนะนำการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ถือเป็นบทบาทและภารกิจสำคัญของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการกำกับให้สถานประกอบกิจการมีการปฏิบัติหรือดำเนินกิจการที่ถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้นเจ้าพนักงานสาธารณสุข/พนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องมีองค์ความรู้หรือมีศักยภาพในการเป็นผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เพื่อกำกับ ดูแล และสามารถให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการในการดูแลสภาพ หรือสุขลักษณะของอาคารและสถานที่ที่ใช้ดำเนินกิจการ การบำรุงรักษา การดูแล เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ การระบายอากาศ การสุขาภิบาล หรือการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ความปลอดภัยในการทำงาน และสุขอนามัยของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม และปัญหาเหตุรำคาญที่จะมีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงาน ชุมชนข้างเคียง และประชาชนทั่วไป

กรมอนามัยในฐานะหน่วยงานที่มีบทบาทหน้าที่ในการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการ สาธารณสุข โดยการจัดทำหลักสูตรเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่ ในการเป็นผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เพื่อให้ การตรวจแนะนำสถานประกอบกิจการมีมาตรฐานและรูปแบบการตรวจแนะนำเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงควร พัฒนาเครื่องมือในการตรวจแนะนำ พร้อมทั้งคู่มือวิชาการสำหรับผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานตรวจตราสถานประกอบกิจการ ค้นหาความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม จากการประกอบกิจการและให้คำแนะนำสถานประกอบกิจการในการปฏิบัติที่ถูกสุขลักษณะ และจัดการปัจจัย เสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิทางสุขภาพให้กับผู้ปฏิบัติงาน และประชาชนที่อาจ ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๓.๒ บทวิเคราะห์/แนวความคิดหรือแนวทางดำเนินการ/ข้อเสนอ

จากสภาพสังคมหรือสถานการณ์ในปัจจุบันพบว่าเกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในวงกว้าง และจากข้อมูลการร้องเรียนเหตุรำคาญและปัญหาด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีสาเหตุมาจากสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พบว่ายังคงมีอย่างต่อเนื่อง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ประกอบกับการที่ พ.ร.บ.การสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้กระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาระงานมาก แต่บุคลากรที่มีอยู่ค่อนข้างจำกัดและยังขาดองค์ความรู้ทางวิชาการในการปฏิบัติงานควบคุม กำกับ และให้คำแนะนำสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ให้มีการปฏิบัติที่ถูกสุขลักษณะและเป็นไปตามกฎหมาย

มาตรการสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือการเสริมสร้างขีดความสามารถทางวิชาการและสมรรถนะในการปฏิบัติงานแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข ซึ่งปัจจุบันยังไม่มีหลักสูตรอบรมให้ความรู้เฉพาะในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานจำเป็นต้องมีองค์ความรู้ทางวิชาการในการให้คำแนะนำแก่ผู้ประกอบการได้ รวมถึงการมีสมรรถนะในการตรวจแนะนำ ไม่ว่าจะเป็นการติดต่อประสานงาน เทคนิคในการสื่อสาร การตรวจแนะนำ และเทคนิคการเขียนรายงาน เพื่อให้เกิดเป็น Smart Inspector นอกจากนี้ในปัจจุบันเป็นยุคที่มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยสนับสนุนการทำงานอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีความสะดวก รวดเร็ว และยังสามารถเก็บข้อมูลได้อีกด้วย ดังนั้นการพัฒนา Application เพื่อใช้ในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จึงถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสนับสนุนเจ้าพนักงานในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และช่วยเก็บข้อมูลของสถานประกอบกิจการ สำหรับเป็นฐานข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในวิเคราะห์ประมวลผล และแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการประยุกต์ใช้ข้อมูลในการดำเนินงานในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กรมอนามัย ในฐานะองค์กรที่มีบทบาทในการอภิบาลระบบส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องสนับสนุนองค์ความรู้และเครื่องมือในการปฏิบัติงานแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำหลักสูตรและเครื่องมือในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จะเป็นการช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถและสมรรถนะของเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการควบคุม กำกับ ดูแลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การดำเนินการ

๑. ดำเนินการจัดทำหลักสูตรตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการยกย่องและเชิญผู้เชี่ยวชาญร่วมให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตร

๒. ผลักดันหลักสูตรเข้าสู่แผนการจัดอบรมของศูนย์ฝึกอบรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health Training Center : EHTC) ซึ่งมีการจัดอบรมเป็นประจำทุกปี เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและเจ้าพนักงานสาธารณสุข ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ดำเนินการจัดทำแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับเป็นมาตรฐานกลางและเป็นแนวทางในการตรวจสอบสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่ถูกต้องด้วยสัญลักษณ์และเป็นไปตามกฎหมาย โดยมีการรับฟังความเห็นจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและนักวิชาการที่เกี่ยวข้องในการให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำแบบตรวจแนะนำ

๔. ดำเนินการพัฒนาแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้อยู่ในรูปของ Web Application โดยสามารถใช้ได้ทั้ง Smart phone และ computer เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและนำไปใช้ประโยชน์ในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และสามารถเก็บข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพื่อใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ประมวลผลต่อไปได้

แนวทางดำเนินการ

๑. ศึกษา สืบค้น ทบทวน เก็บรวบรวม และประมวลผลข้อมูลทางวิชาการ มาตรฐาน และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการควบคุม กำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ อาทิ

- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕
- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและมาตรการในการควบคุมสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๔๕
- ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘
- พระราชบัญญัติอาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสภาพแวดล้อมการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
- กฎหมายและเอกสารวิชาการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

๒. จัดทำหลักสูตรการอบรมผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข และแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ พร้อมทั้งคู่มือสำหรับผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๓. จัดประชุมเพื่อรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากนักวิชาการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อหลักสูตรการอบรมผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ และแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

๔. ผลักดันหลักสูตรเข้าสู่แผนการจัดอบรมของศูนย์ฝึกอบรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (Environmental Health Training Center : EHTC) โดยกำหนดแผนการอบรม กำหนดวิทยากร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หลักสูตรไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๕. พัฒนาแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในรูปแบบของ Web Application ที่สะดวกต่อการใช้งาน และสามารถจัดเก็บในรูปของฐานข้อมูลได้ โดยการจัดทำโปรแกรม Web Application และสามารถออนไลน์เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในภาพรวมของประเทศได้

๕. นำแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพไปทดลองใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พร้อมกับสอนการใช้ Web Application และการจัดเก็บข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการวิเคราะห์ประมวลผลและใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่

๖. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ข้อเสนอต่อการดำเนินงาน

๑. ควรมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพและเครื่องมือในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวทางในการปฏิบัติงานควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒. สร้างกระบวนการเสริมสร้างขีดความสามารถเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานสาธารณสุข หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการเป็นผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ โดยการผลักดันหลักสูตรผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ เข้าสู่หน่วยงานด้านการฝึกอบรมของกรมอนามัย เพื่อให้เป็นหลักสูตรกลางสำหรับเป็นทางเลือกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความประสงค์จะฝึกอบรมและต้องการเพิ่มขีดความสามารถของพนักงานเจ้าหน้าที่

๓. ควรสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เครื่องมือตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพเพื่อเป็นแนวทางในการตรวจสอบสถานประกอบกิจการก่อนออก/ต่อใบอนุญาต

๔. ควรพัฒนาเครื่องมือ/แบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในรูปแบบ Web Application ที่สะดวกต่อการใช้งานของเจ้าหน้าที่ และสามารถจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบของฐานข้อมูล excel เพื่อให้หน่วยงานผู้ใช้ (user) สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ต่อไปได้ รวมทั้งควรพัฒนาให้สามารถออกแบบรายงานข้อมูลเพื่อนำเสนอผู้บริหารได้

๕. ควรพัฒนาระบบฐานข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของประเทศ เพื่อให้เห็นสถานการณ์และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของประเทศได้ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการวางแผนดำเนินงาน หรือการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายต่อการจัดการกิจการที่เป็นอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๓.๓ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการเสริมสร้างขีดความสามารถตามหลักสูตรการอบรมผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

๒. เจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการใช้เครื่องมือตรวจแนะนำด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ในรูปแบบ Smart Technology และรายงานข้อมูลการตรวจแนะนำเพื่อประกอบการออก/ต่อใบอนุญาตกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีฐานข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพในพื้นที่ และสามารถวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อวางแผนการดำเนินงานควบคุมกำกับกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งการเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมจากกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ มิให้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพและก่อปัญหาเหตุรำคาญแก่ประชาชน และชุมชนที่อยู่ข้างเคียงได้

๓.๔ ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๑. มีหลักสูตรอบรมเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถสำหรับเจ้าพนักงานสาธารณสุขหรือพนักงานเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข ภายในปี ๒๕๖๒

๒. มีแบบตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ รวมทั้งคู่มือวิชาการสำหรับผู้ตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในปี ๒๕๖๓

๓. ผลักดันหลักสูตรเข้าสู่แผนการอบรมประจำปีของศูนย์ฝึกอบรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การฝึกอบรมหลักสูตรแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในปี ๒๕๖๓

๔. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ประโยชน์จาก Web Application ในการตรวจแนะนำกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ภายในปี ๒๕๖๔

๕. กรมอนามัยมีฐานข้อมูลกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมของประเทศ ภายในปี ๒๕๖๕

ลงชื่อ

(นางอุทัยวรรณ บุตรแพ)

ผู้เสนอผลงาน

๑๑ / ๑๙.๖ / ๖๒